

NEWSLETTER

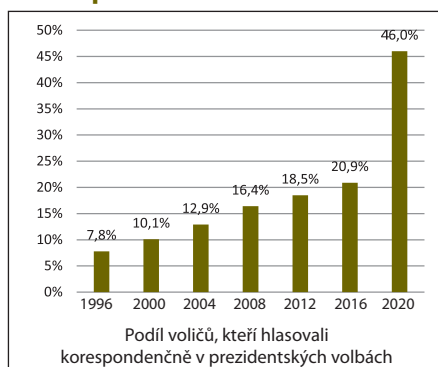
institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Editorial

Anketa IVK: Jaká největší rizika podle Vás plynou z přijetí korespondenční volby? (Jiří Weigl, Ivo Strejček, Ladislav Jakl, Petr Nečas, Jan Keller, Patrik Nacher, Zdeněk Koudelka, Jefim Fištejn, Aleš Valenta, Hana Šťastná, Michal Semín, Aleš Pejchal, Aleš Gerloch, Kateřina Dostálová, Petr Drulák, Andrea Purpura, Petr Robejšek, Miroslav Macek, Martin Kovář, Tomáš Jirsa, Marek Stoniš, Jindřich Rajchl, Petr Zimmermann, Miroslav Korecký, Ladislava Chateau, Petr Macinka, Aleš Juchelka, Filip Šebesta)

ÚNOROVÝ GRAF IVK

Korespondenční hlasování v USA

Zdroj: statista.com; Pew Research Center

Institut Václava Klause o.p.s.

Šárecká 29
160 00 Praha 6
e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz
IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 28. 2. 2022

Jaká největší rizika podle Vás plynou z přijetí korespondenční volby?

Anketa IVK

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Korespondenční volba je hit progresivistické levice, který v poslední době velmi pochybným a kontroverzním způsobem rozhodl volby v některých západních zemích – konkrétně prezidentské volby v Rakousku a v USA. Tento způsob hlasování byl v těchto zemích prosazen jako významem údajně okrajová pomoc občanům, kteří se z nejrůznějších důvodů (nemoc, pobyt v zahraničí atd.) nemohou voleb zúčastnit osobně. Náhle, z nejrůznějších vysvětlitelných či nevysvětlitelných důvodů se v některých případech korespondenční hlasy stávají rozhodující formou hlasování s určujícím vlivem na volební výsledek. V případě Rakouska a USA to bylo právě korespondenční hlasování, které zcela otočilo volební výsledek dosažený v prezenčních volbách.

Tyto zkušenosti, které vyvolávaly pochybnosti o regulérnosti voleb a rozdělily společnost, potvrzují, že nejen samotné obavy z možné manipulace hlasování, ale vůbec celkové znejistění veřejnosti ohledně legitimacy volebních výsledků jako takových, by měly vést k maximální opatrnosti vůči návrhům na zavedení korespondenčního hlasování. Opuštění dvou základních principů demokratických voleb – tajnosti a přimosti hlasování, které korespondenční volba přináší, je ohromným rizikem. Jakékoliv účelové kalkulace některých stran, doufajících, že tímto způsobem vylepší své volební výsledky, se snadno mohou obrátit svými potenciálními důsledky nejen proti svým původcům, ale proti demokratickému politickému systému jako takovému.

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Uzákonění korespondenční volby pro Čechy žijící v zahraničí považují za mimořádně

nebezpečný krok z následujících důvodů:

1. považují za diskutabilní, zda Češi žijící v zahraničí mají mít vůbec právo v ČR volit. S původní vlastní totiž neprožívají každodenní problémy běžných občanů, neplatí zde daně, nejsou každodenní „obětí“ počinů české vlády, k informacím z domoviny se dostávají se zpožděním (pokud vůbec), povrchně, zprostředkovaně, bez autentických prožitků. Svobodně se rozhodli žít jinde. Nemožnost hlasovat „doma“ je nákladem jejich volby.

2. Osudovým neduhem „vylepšování“ volebních zákonů v ČR je účelovost. Tlak na

EDITORIAL

Téměř bez povšimnutí a hlubší diskuze vstupuje do parlamentu senátní návrh na korespondenční hlasování v parlamentních a prezidentských volbách. Jde bezesporu o jeden z nejkontroverznějších zákonů poslední doby. Politická ale i širší společenská diskuse o tak závažném zákonu měnícím český volební systém a tím i pravidla české demokracie by přitom měla být obsírná a mohutná. To však zjevně v zájmu navrhovatelů zákona není.

Zákon, který má umožnit Čechům žijícím v zahraničí hlasovat v prezidentských volbách a ve volbách do poslanecké sněmovny korespondenční cestou je problematický z několika závažných důvodů, které si zaslouží být podrobeny testu veřejné debaty. Ta se však, vyjma několika izolovaných komentářů prakticky nekoná. Zastánci a navrhovatelé této normy vyzbrojeni pohodlnou většinou v obou komorách parlamentu očekávají hladký průběh, který by jakákoli publicita a zbytečné otázky mohly jen ohrozit. Kdyby však navrhovatelům šlo o zájem České republiky a co nejširší společenskou akceptaci této zásadní změny, bylo by i v jejich zájmu, aby byla novelizace s veřejností řádně prodiskutována, aby i oni sami mohli v co největší šíři rozvíjet své dozajista přesvědčivé argu-

(Pokračování ze strany 1)

menty svědčící pro nezbytnost přijetí tohoto zákona. Tak tomu ale není. Mimo obecnou snahu o co nejlhdiší průchod legislativním procesem a co nejrychlejší schválení bez zdržujících diskusí a průtahů je jedním z klíčových motivů pro tento „partyzánský“ postup zcela konkrétní záměr uplatnit nový způsob hlasování již v následující prezidentské volbě.

Jakoby nestačilo současné rozdělení společnosti, chceme do ní korespondenční volbou vnášet další prvek nestability. Budeme znásobovat potenciál pro další nesvár a nesoulad v situaci, která je dnes z řady důvodů už tak mimořádně kritická. Právě o tom je díky rozsáhlé anketě mimořádně celé toto vydání.

Filip Šebesta

co nejrychlejší přijetí korespondenčního hlasování, bez seriózní politické a společenské debaty, je zjevně motivován úpornou snahou mít tuto změnu k dispozici již při nejbližších volbách – prezidentských. Jde asi o výraz víry, že hlasy ze zahraničí jsou „moudřejší“ a proto je získá ten „správný“ kandidát.

3. Bude prolomen princip svobodné volby. Nelze nijak zkontrolovat, zda volič na druhé straně planety skutečně volí svobodně, aniž je jeho ruku někdo „vedl“.

4. Zavedení korespondenční volby pro Čechy žijící v zahraničí – a to je asi to nejpodstatnější – je předeherou k zavedení korespondenční volby v ČR, je nárokem k dalšímu ulehčování výkonu volebního práva a tedy k nežádoucímu snížení prahu zodpovědnosti při volbě.

Ladislav Jaki

člen správní rady IVK

Zavedení korespondenční volby zcela změni podstatu naší demokracie, je zásahem do mechanismu, od kterého se odvíjí legitimita všech demokratických institucí. Opravdu něco takového nyní tak naléhavě za každou cenu potřebujeme?

Jsem si jist, že vedlejší nezamýšlené negativní efekty všechny naše iniciátory a pro-tlačovatele nijak nezajímají, jejich snaha je čistě účelová. Mají totiž pocit, že její úspěch je ve volbách zvýhodní. A takové zásahy jsou špatné vždy. Dbejme na čistotu a ne-strannost systému, neznásilňujme ho, ne-dělejme z něj nástroj v rukou jedné politické síly. Ostatně, už dříve se takové účelové změny nakonec obrátili proti svým architektům (přímá volba prezidenta).

Korespondenční volba je daleko méně odolná vůči potenciálním podvodům. To ale není můj hlavní argument. Stejně bude

silovně vyvracen autory různých složitých elektronických systémů ověření.

Trápí mě jiné věci.

Zprv: U této volby nelze zajistit její tajnost, a to odporuje naší ústavě i samotnému principu voleb.

Zadruhé: Nechci, aby o poměrech v mé ulici rozhodoval ten, kdo v ní dávno nežije. Nepocítí na své kůži následky své volby. Může volit zcela lehkovážně podle mediálních sympatií, ne podle svých reálných zájmů a denních zkušeností.

Zatřetí: Lze snadno prokázat, že tato změna není výsledkově neutrální. Kdo sledoval poslední americké prezidentské volby pozorně, měl jasno už pár hodin po oznámení předběžných výsledků. Jak přicházely korespondenční hlasy (kupodivu ne především z odlehklých končin, ale naopak ze stejného bloku, kde ležela volební místnost), výsledky se dramaticky začaly měnit. Stačilo spočítat si trajektorii dalšího vývoje podle počtu chybějících sečtených okrsků a chybějících sečtených poštovních hlasů, a bylo jasné, že v daných státech to dopadne úplně obráceně, než ukazují předběžné výsledky. Žádné ustanovení volební procedury nesmí být takto výsledkově vychýlené, takto příznakové.

Začtvrté: Toto kritérium je opomíjeno, ale pro mne je zásadní. Není správné příliš usnadňovat akt voleb. U každého procenta nad šedesát se prudce snižuje míra motivace voleb se zúčastnit, nést nějakou odpovědnost, zajímat se o dopady hlasování. Necht' volí ti, kteří překonají alespoň minimální práh motivace. Protože pro ostatní je to jen hra pro jedno odpoledne.

Petr Nečas

bývalý premiér ČR

Základním předpokladem skutečně demokratických voleb je tajnost volby. Bez její záruky je svobodné rozhodování voliče pouze iluzí. A nejde zde ani tak o záruku tajnosti voleb vůči veřejné moci a státu. Zde lze skutečně formou různých technických formálních opatření do značné míry zajistit tajnost volby. Ale jedná se především o záruku tajnosti volby vůči bezprostřednímu okolí voliče. Tedy jeho rodinným příslušníkům, nadřízeným, zaměstnavatelům apod., zkrátka lidem, vůči kterým může být volič v podřízeném či oslabeném postavení, může na nich být nějak závislý. Zde vzniká obrovský prostor pro manipulace typu „jednotného hlasování“ celých širokých rodin, pracovních kolektivů, spolkových členů, přátelských uskupení, nájemníků. Dokonce si v této souvislosti myslím, že by měla být ukončena praxe rozesílání volebních lístků na domácí adresy, ale lístky by se měly vy-

dávat až ve volební místnosti bezprostředně před volbou.

Neobstojí ani argument, že se má jednat o prohloubení volebního práva pro naše občany v zahraničí, a to ze dvou důvodů. Za prvé, takto otevřená možnost volby povede dříve nebo později ke korespondenční volbě i vnitrostátně se všemi výše zmíněnými výhradami vůči záruce tajnosti voleb. Za druhé, pobyt v zahraničí jako vše co děláme, nese některé i nepříjemné důsledky.

Pro srovnání, autor těchto řádek více než 20 let de facto bydlel v Praze, de iure měl trvalé bydliště v malých městech na východě Moravy. Každé komunální, krajské, senátní, sněmovní volby znamenaly cca 350km cestu tam a zpět do volební místnosti, tedy celodenní záležitost. Důsledek svobodného rozhodnutí mít odlišné bydliště de facto a de iure. Navíc, každý považuje za samozřejmé heslo „no taxation without representation“. Ale není naprosto legitimní požadovat i „no representation without taxation“?

Historicky nelze argumentovat ani dlouhodobou zkušeností USA či dalších zemí. USA zavedly korespondenční volbu primárně kvůli stovkám tisícům příslušníků ozbrojených sil v zahraničí. A poslední zkušenosti z vnitrostátního použití korespondenční volby v USA jsou argumentem proti korespondenční volbě. A jsou zde i další příklady, např. Rakousko.

Jan Keller

sociolog

Korespondenční volba obsahuje minimálně dvě velká rizika. To prvé spočívá pocho-pitelně v možnosti falšovat výsledky voleb. Bez fyzické přítomnosti voliče existuje mnoho způsobů, jak podvádět, přičemž kontrola je ve všech případech obtížná a při nedostatku dobré vůle dokonce nemožná. Málo se mluví o tom, že iniciátoři případných podvodů vůbec nemusejí být tuzemského původu. Při dnešních technických možnostech se lze obávat, že korespondenční volby mohou být zfalšovány odkudkoliv z ciziny a výsledky mohou zaskočit i ty místní, kteří by třeba ani neměli nic proti tomu, pokud by volby zfalšovali sami.

To druhé riziko nemá povahu technickou, ale vysoce symbolickou. Udělat si čas a jít fyzicky odvolit patří k naprostému minimu občanské zodpovědnosti. Není prozíravé i to minimum změkčovat a odbourávat. Časem můžeme zjistit, že samotná vlast, republika, domov se pro mnohé proměnily v něco virtuálního, kvůli čemu nemá smysl ani vyjít na ulici. Výsledek těchto dvou rizik, která se navzájem posilují, může snadno

vytvořit toxickou směs pro demokracii, či spíše pro to, co nám z ní ještě zbývá.

Patrik Nacher
poslanec Hnutí ANO

Jaké by měly být volby? Svobodné a to na individuální bázi, tedy osobní volba, za plentou, bez jakékoliv možnosti kontroly, od kohokoliv. To u korespondenční volby nelze zajistit. Stejně tak by volby měly být anonymní. Anonymita je zajištěna právě vhozením do urny a promícháním s ostatními hlasy. To u jakýchkoliv dálkových voleb platí nepřímá úměra – čím větší míra zabezpečení proti zneužití a falšování, tím méně anonymity. Volby by zároveň měly být důstojné, nikoliv snadné. Tento kult snadnosti a rychlosti je v tomto případě nepřijatelný. Ve volbách se rozhoduje o tom, kam bude směřovat naše země, jaké budou daně, priority vlády, jaký bude náš vztah k EU či jakou budeme mít měnu. To jsou vážné věci a nelze je srovnávat s objednávkou pizzy, nákupem na e-shopu či přihlášením se do internetbankingu. A především by pravidla voleb neměla podléhat volebnímu inženýrství – když se něco hodí, šup a změní se pravidla. Zde si dovoluji připomenout změnu způsobu volby prezidenta. Původně chtěla většina politiků přímou volbu, někteří z principiálních, jiní ze ziskových důvodů. No a nyní, když byl dvakrát zvolen Miloš Zeman, tedy ten, který stojí na té „špatné“ straně, tak ti samí přemýšlejí, že to byla chyba. Takhle se ale volební zákon měnit nedá.

Zdeněk Koudelka
ústavní právník

Senát a vláda chce korespondenční hlasování pro voliče v zahraničí u voleb poslanců a prezidenta republiky. Dnes lze volit v prezidentských a poslaneckých volbách na našich zastupitelských úřadech. Lidé však kvůli tomu nestudují a o volby je malý zájem. Hlasy ze zahraničí nemění volební výsledek. Korespondenční hlasování zjednoduší volby zahraničním voličům a tak bude více těch, kteří rozhodnou o poslancích a prezidentovi, ale nežijí ve státě, o němž rozhodují. Neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však o tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen.

Občané, jež v Čechách, na Moravě a ve Slezsku nežijí, budou mít více práv než ti, kteří zde žijí. Ani občané pobývající na území státu nemohou volit, když v den

krajských či obecních voleb jsou mimo bydliště. V těchto volbách nejsou vydávány voličské průkazy. Volič nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí nebude podléhat. Korespondenční hlasování oslabuje ty, kteří u nás žijí a například platí daně, a posiluje lidi v cizině, kteří nám mohou vnutit svou politickou vůli, aniž by s námi žili.

Jefim Fištejn
publicista

Asi se dají vymyslet způsoby, jak zajistit zतोžnění voličů a ochránit vyplněné volební lístky před odtajněním. Potíž není technického rázu. Samotný smysl návrhu vychází z představy, že stoprocentní účast oprávněných občanů dodává výsledku voleb jakousi vyšší legitimitu. Jenže bludařský postup nejenže neposiluje demokratický řád, nýbrž naopak požírá samotný smysl volení. Taková společnost s údivem pozoruje, že poměry ne a ne stát se více demokratickými a přisuzuje tento neúspěch skutečnosti, že zatím ještě ne všechny kategorie občanstva jsou do volebního procesu zapojeny. Tak vznikají nápady na poskytnutí volebního práva stále mladším osobám, přičemž s každým dalším krokem vznikají další skupiny občanů, kteří se cítí být tak či onak diskriminováni.

Přítomná praxe ukazuje, že v minulosti odbourání různých předběžných podmínek a cenzů nikdy nevedlo k nějakému zkvalitnění demokracie. Kde je řečeno a kdo dokázal, že současné poměry jsou nějak demokratičtější, než byly v dobách existence vzdělanostního a majetkového cenzu, domovského práva atd.? Zvonka to tak rozhodně nevyzerá. Tím, že z volebního procesu vypadly jakékoli meritorní ohledy, staly se z něho snůšky číselných množin. Pokud v současných společnostech můžeme sledovat neklamné známky rozvratu, měli bychom je chápat jako přímý důsledek tohoto technicistního přístupu, kdy každé další „zdokonalení“ vede k oddělení a rozpojení fyzických osob a volebního procesu. Chybička se vloudila, pánové!

Aleš Valenta
historik

Podle návrhu TOP 09 se má umožnit korespondenční, resp. elektronické hlasování nejen českým občanům žijícím trvale či dlouhodobě v zahraničí, ale i zájemcům v České republice. Je evidentní, že pokud bude zákon v této podobě přijat, využijí ho

nejen staří a tělesně postižení lidé, ohledy k nimž byl údajně motivován, ale i mnozí další, zejména fanatici digitálně-elektronické budoucnosti a obecně mnozí mladí voliči. A lze předpokládat, že jeho uživatelů bude přibývat.

Tato zákonná norma má řadu rizik. Patří k nim selhání poštovního a počítačového provozu a následně zmatky, jak se ukázalo při posledních prezidentských volbách ve Spojených státech. Ale zdaleka největší problém spočívá v tom, že by se jednalo o další krok směrem k „životu na distanc“, další krok do světa „online“, v němž zvykaní vládnoucí pokrokaři lidem horlivě odvalují všemožné překážky ze života (prý z humanitních důvodů). Ve skutečnosti vědí, že každý nový krok tímto směrem přispívá k fragmentaci společnosti, ke vzrůstu její již nyní chorobné závislosti na počítačové technice, což vše jim nesmírně usnadní manipulaci masami. A o tu jim jde především.

Hana Štátná
ředitelka Regionální
agrární komory
Jihočeského kraje

Progresivnímu občanovi, toužícímu po revoluci v oblasti tradičních demokratických hodnot, se musí jevit možnost korespondenčního hlasování málo ambiciózní. Pro takového je dosavadní princip osobního a tajného hlasování zbytečným přežitkem. Možnost vyplnit a odeslat hlasovací „koresponděnk“ před zraky třetí osoby, nebo jej dokonce někomu přeprodát, je málo velkorysá. Lepší by bylo rovnou přejít k volbám elektronickým a aklamačním. Protože manipulace s velkými daty a jejich transparentní sdílení je cool! Soukromí za plentou hlasovacích kabin jen staromódním přežitkem. A možná by se vyplatilo rovnou za nás nechat hlasovat algoritmy, čmouchající po naší digitální stopě. Apple, Google, pan Zuckerberg a všechny cookies, kterým jsme dali povolenku, znají veškeré naše preference lépe než my sami. A pak se můžeme bezstarostně věnovat už jen chlebu a (digitálním) hrám.

P. S.: Osobně se považuji za staromódní fosilii.

Michal Semín
zakladatel Akce D.O.S.T.

Ústavou požadovaná tajnost hlasování je zajištěna jen v případě vhození volebního lístku za plentou. Korespondenční volba principu tajnosti volebního aktu ruší, čímž zpochybňuje jeho věrohodnost. Principu tajnosti voleb je narušen nejen tím, že volič nemusí hlasovat o samotě, ale i tím, bude-li

vyžadováno spárování identity korespondenčního voliče s konkrétní volbou. Pokud to zákon vyžadovat nebude, nebude však možné zabránit tomu, aby jeden a týž člověk „volil“ vícekrát. Korespondenční volba tak otevírá prostor pro manipulaci s volebními výsledky, jak jsme toho byli svědky při volbě rakouského či amerického prezidenta, kdy sčítání poštou zaslých lístků zvrátilo dosavadní jasné vedení kandidáta, který, jak se zdá, neměl být zvolen. Prosadí-li Fialova vláda změnu volebního zákona, podryje tím důvěru v transparentnost voleb a s ní i celé parlamentní demokracie. Američané, poukazující na systémové porušování principu svobodných voleb v USA, příznačně nehovoří o election (volba), ale selection (výběr). Vydáme se stejnou cestou i my? Stávající pětkoalice se v minulém volebním období pasovala do role strážců demokracie. Její úmysl narušit svobodný a transparentní průběh voleb z ní však dělá její hrobaře.

Aleš Pejchal

emeritní soudce
Evropského soudu pro
lidská práva

Svobodné volby jsou základem demokracie. Bez nich žádný politický demokratický systém nemůže existovat. Korespondenční volba je technickou složkou volby, jež teoreticky neovlivňuje volební systém. Zdánlivě by se tedy nemělo s demokracií nic dít, ať už se volby uskuteční ve třídě základní školy, kde zasedá okrsková volební komise či volič odešle svůj hlas poštou papírově nebo elektronicky. Život v komunitě však neprobíhá demokraticky na základě jakési automatické lidské přirozenosti. A demokracie nefunguje na údajně racionální úvaze elit, leč prostě víře lidské komunity, že takto se jí žije lépe. Demokracie potřebuje důvěru lidí v její principy. Pokud tato víra zmizí, odejde i demokracie. O čistotě voleb musí být lidé přesvědčeni. Je nesmírně důležité, že každá politická strana může vyslat do okrskové volební komise svého kandidáta, jenž čistotu voleb garantuje. Stejně důležitá je osobní účast voliče ve volební místnosti. Volič přítomností ve volební místnosti, anebo přijetím zástupců volební komise, když mu zdravotní stav či závažné důvody nedovolují do volební místnosti přijít, vyjadřuje aktivní postoj k demokracii. Víru v ní.

Obávám se, že jakýkoli elektronický či mechanický systém kontroly korespondenční volby, bez možnosti fyzické účasti zástupců jednotlivých politických stran od samého začátku až do dokončení volebního aktu, není schopen vzbudit důvěru voličů v čistou volbu. To je počátek konce demokracie. Veškeré další výtky ke korespondenční volbě považuji za méně důležité.

Petr Drulák

Ústav mezinárodních
vztahů

Korespondenční volba je nebezpečná. Nezaručuje svobodnou volbu a rozšiřuje možnost falšování výsledků. Za plentou jsme skutečně sami a nikdo neví, jakým způsobem jsme se nakonec rozhodli. Oproti tomu nikdo nekontroluje okolnosti, za nichž volič vkládá svůj hlas do obálky. Může být pod nátlakem, uplácen, vydírán. Předposlední slovo má pak kdokoli, kdo nese obálku k odeslání a rozhoduje, zda ji hodí do poštovní schránky nebo do koše. Poslední slovo mají ti, kdo obálky otevírají a počítají hlasy. To má hned dvě úskalí. Pravidla sice bývají nastavena tak, aby nemohlo dojít ke ztotožnění mezi hlasem a hlasujícím. Dají se však obejít, čímž je ohrožena anonymita volby, tedy hlavní záruka její svobody.

Navíc mizí možnost jakési „optické“ kontroly volebního výsledku. Pokud dnes při sčítání vycházejí v určitém okrsku nepravděpodobná čísla, je to důvod ke kontrole sčítání. Centralizované sčítání všech poštovních hlasů nic takového neukáže, proto k falšování přímo vyzývá. Leckdo vyděšený z „extrémismu“ či „populismu“ to dokonce může považovat za svoji občanskou povinnost. Postupné zavádění korespondenční volby dává oligarchii do rukou poslední nástroj kontroly nad společností pro případ, kdy už si nevystačí s kontrolou nad hlavními médii.

Aleš Gerloch

právník, emeritní děkan
Právníké fakulty UK

Korespondenční způsob hlasování ve volbách patří k distančním formám, kdy se volič neúčastní volebního aktu prezenčně ve volební místnosti, ale hlasuje na dálku. Pokud pomíneme určitou devalvací průběhu voleb, působící nepříznivě na právní vědomí voličů a na společnost vůbec, je možné uvést dvě skupiny negativních faktorů, které jsou s tímto způsobem hlasování spojeny.

První z nich spočívají v ohrožení ústavních zásad, na nichž jsou demokratické volby založeny. Jsou jimi principy svobodného hlasování, neboť voliči mohou být snadno ovlivněni jinými osobami při vyplňování hlasovacího lístku, s tím související princip osobní povahy volby (volič nemůže zmocnit jiného, aby za něj hlasoval) a tajnosti hlasování, kterou je mimořádně obtížné zajistit. Pokud korespondenčně mohou hlasovat jen někteří voliči, dochází rovněž

k narušení principu rovnosti volebního práva, pokud by takový postup nebylo možné zcela přesvědčivě zdůvodnit.

Snaha zmírnit zásahy do uvedených ústavních principů, které samozřejmě ústí ke zpochybnění korespondenčního hlasování, vedou zákonodárce k zavádění komplikovaných postupů, které tuto údajně jednodušší formu hlasování inkreditují ve faktické rovině. Aktuálně předložený senátní návrh korespondenčního hlasování je toho příkladem. Vybraní voliči pobývající v zahraničí by se museli předem zapsat do zvláštních seznamů, požádat o zaslání registračních údajů či si je vyzvednout, sami si stáhnout a vytisknout z webových stránek Ministerstva vnitra hlasovací lístek (!), ten vložit do obálky a společně s registračními údaji do druhé obálky, kterou zašlou poštou na příslušný zastupitelský úřad.

Je zřejmé, že tento postup nezaručuje dodržení ústavních principů (mj. volební komise na zastupitelském úřadu není složena ze zástupců kandidujících politických sil), ale vytváří řadu komplikací místo údajného zjednodušení průběhu voleb.

V současnosti není zřejmé, proč měnit osvědčený způsob hlasování. Platné volební zákony obsahují více ustanovení hodných seriózní diskuse (od otázky dvou dnů voleb až po konstrukci volebních systémů). Náhlé dílčí zásahy do výkonu volebního práva nemohou být jiné než problematické.

Kateřina Dostálová

galeristka, bývalá
poslankyně za ODS

Korespondenční parlamentní volby? Už to pojmenování neodpovídá významu těchto voleb. Správně by mělo znít NEOSOBNÍ.

Proč? Korespondenční je označení pro formu jakési každodenní běžnosti, což volby do Parlamentu v žádném případě nejsou. Konají se jen jednou za 4 roky a každý, i v zahraničí, může využít možnosti volit osobně. Dokonce si myslím, že jde o záměr vytvořit pocit jakéhosi usnadnění formálního úředního úkonu. Záměr s ďáblem v těle.

O co tady dnes jde? Jde o snahu křehké koalice přibrat do budoucna do hry hlasy ze zahraničí a pomoci si. A to je přijetím zákona špatně. Varováním by mělo být populistické prosazení přímé volby prezidenta, které dnes došlo své strůjce, protože neznají své spoluobčany a minuli se s cílem.

U korespondenčních voleb se navíc jasně ukazuje, že tyto volby jsou snadno manipulovatelné a jejich opakování se dočkalo Rakousko a dodnes vytváří nepřekonatelné příkopy v USA, které se staly jejich obětí. To, že nejsou tajné, nechám posoudit a rozbrat ústavní právníky. ▶

Pro mě je dnešní snaha o Korespondenční parlamentní volby projevem čistého aktivismu, který v duchu falešného dobra všem, usiluje především o to *svoje* dobro, na úkor ostatních. Jak to pojmenujeme dnes, ponechám legislativcům. Pro mě to bude vždy volba NEOSOBNÍ.

Andrea Purpura
West Chicago, USA

Volby v České Republice jsou, a doufejme že i nadále zůstanou mimořádnou událostí, jejichž hodnotový význam si zaslouží mnohem větší respekt a úctu, než je jen vhození hlasovacího lístku do veřejně přístupné poštovní schránky, popřípadě předání „zásilky“ poštovnímu kurýrovi... Tradiční forma hlasování, včetně prověřené transparentnosti je pro mne osobně mnohem důležitější, než „zjednodušená“ logistika, která je ve skutečnosti velice problematickou. Neexistuje totiž žádný mechanismus ověřování, zda odevzdaný hlas vůbec dorazil do místa sčítání, zda volbu opravdu provedl registrovaný volič, a není také nikterak zaručeno nespojení voliče s jím odevzdaným hlasem.

Bohužel nežijeme v ideálním světě, a proto nesmíme dopustit, aby se korespondenčním hlasováním otevřel jakýkoliv prostor ke zneužití a zpochybnění voleb jako takových. V době „nárokové společnosti“ už by totiž nemuselo být cesty zpět. Zároveň ale věřím, že je tady stále místo pro zdravý dialog. Všichni, kteří se chtějí aktivně účastnit společenské a politické debaty mají mnoho příležitostí, jak toho mohou docílit. Někdy je ovšem potřeba vyjít ze své komfortní zóny, a udělat o trošku delší krok směrem k demokracii.

Petr Robejšek
politik

Hlavní riziko korespondenční volby je skokové navýšení možností a tím i sklonu manipulovat výsledky.

Miroslav Macek
spisovatel

Kdysi dávno jsem v rámci představení Filmového klubu promítal před hlavními představeními večerňičky Mach a Šebestová na velké plátno a při té příležitosti jsem poprosil Adolfa Borna, zda by nezapůjčil do foyeru kina užitě kresby.

Nakonec tak zásluhou přátelského vztahu učinil, ale přidal k nim také krátkou přednášku o tom, že nemá podobné instalace rád, neboť dává přednost klasickým výstavám. Na výstavu se totiž člověk rozhodne jít s rozmyslem, musí pro to něco učinit, a cíleně se pak věnuje prohlíženým exponátům, kdežto takto je to pro něho jen jakási okrajová, nepodstatná záležitost.

Domnívám se, že s korespondenční volbou by to bylo zcela stejné: spousta moderních technologií znalých lidí by jen tak „levou zadní“ odvolila, kdežto lidé starší, konzervativnější či cíleně se vyhýbající moderním technologiím, by byli oproti nim jistým způsobem handicapováni.

Také jistá svátečnost voleb (osobně vždy chodím k volbám „svátečně“ ustrojen) by vzala rychle za své a volby by se tedy ještě více staly jakýmsi nedůstojným showbusinessem, a tedy další profanací symbolů státnosti a solidní společnosti.

Martin Kovář
historik, NF VŠE v Praze

Tzv. korespondenční volba má řadu rizik. Zatímco při „hlasování za plentou“ je každý volič, ať už byl předtím vystaven jakémukoli tlaku ze strany politických stran nebo svého okolí, sám a sám se také finálně rozhoduje, komu dá hlas, při korespondenčním hlasování tato tajná volba zaručena není; již tato námitka je zcela zásadní a neopomenutelná.

Za druhé, jednou z předností voleb v samostatné ČR doposud bylo, že hlasování nebylo nikdy vážně zpochybněno. Možnost korespondenční volby, jak se ukázalo nedávno během prezidentských voleb v USA, takové zpochybnění umožňuje, což je v době, kdy výsledky bývají nezřídka velmi těsné, zásadní; zejména poražení by měli mít pocit, že vítězové vyhráli ve férové boji a nikoli na základě různých nejasností či podvodů; i tato námitka proti korespondenční volbě je velmi důležitá.

Za třetí, účastnit se voleb je nejen právo, nýbrž i privilegium svého druhu, jeden z podstatných rysů moderní demokracie. V době, kdy se vše neustále zjednodušuje, je, myslím, správné trvat na tom, že by voliči měli jít jednou za čtyři roky/za pět let volit osobně a opravdu tajně; právě to činí tuto volbu v očích každého z nich důležitější a odpovědnější, než když ji v rychlosti vyřídí „v trenýrkách, v kuchyni a s vnučkou či vnučkou po boku...“, jak mi řekl jeden můj americký kamarád.

Shrnuto a podtrženo mám zkrátka za to, že přímá tajná „volba za plentou“ je ten nejlepší způsob, jak chránit demokracii, o kterou by mělo jít ve volbách především. ▶

NABÍZÍME

Návrat inflace

Je mimo veškerou pochybnost, že jednou z nejučinnějších cest k rozvratu ekonomiky, k politickému chaosu a k ozebračení a tím k radikalizaci tisíců či milionů lidí je inflace. A ta teď hrozí. Nejen hrozí, už ji prožíváme. Inflace je u nás i v celém západním světě realitou. Dokazují to pocity a autentická zkušenost lidí, dokazují to i – jakkoli nepřesná – statistická data.

Inflace, jako projev vážné ekonomické nerovnováhy, má své konkrétní ekonomické příčiny, které na poptávkové straně vyplývají z chování centrálních bank a vlád jednotlivých zemí. Toto jejich chování má však své daleko obecnější, ekonomickou dimenzi reality přesahující příčiny, které jsou spojeny se společenským (a ekonomickým) uspořádáním zemí. Mají tedy systémový charakter. Souvisejí i s dominantním způsobem myšlení dané chvíle. Není to náhodný defekt myšlení a chování bankéřů a finančníků.

Mimořádnou roli při vzniku inflace dnes hraje „nárokový“ způsob uvažování, který se v soudobém světě bezprecedentně rozšířil. Vede k přetrhání vazby výkonu a nároku, zásluhy a odměny a ke smíření se vlád (a centrálních bank) s touto charakteristikou dnešní doby. Tato systémová (tedy s konkrétní hospodářskou politikou bezprostředně nesouvisející) charakteristika nesmírně zužuje schopnost vlád a centrálních bank se s inflací vypořádat. To, nicméně, řadu jejich evidentních selhání nijak neomlouvá.

Václav Klaus

Návrat inflace

kluzká cesta
bezstarostného
zadlužování

Návrat inflace:

Kluzká cesta bezstarostného zadlužování

Václav Klaus, Praha, Institut Václava Klause 2022, ISBN 978-80-7542-080-0.

80 stran, 150 Kč, www.institutvk.cz

Tomáš Jirsa
senátor za ODS

Prezenční tajné hlasování má tu klíčovou vlastnost, že víte, kdo hlasoval, ale nevíte, jak hlasoval. U korespondenčního (či elektronického) hlasování buď víte, kdo hlasoval, a pak není tajné, nebo nevíte, kdo hlasoval, a pak není transparentní.

Možnost korespondenční volby hlasování bere pravomoc občanovi a na místo něj umožňuje přístup k volební databázi obyvatel, u níž lze např. softwarovými nástroji, skrze slabinu v identifikaci voliče, výsledek voleb „namodelovat“.

Bezpochyby existuje i riziko kupování hlasů. Rovněž nedávné zkušenosti s korespondenčním hlasováním při prezidentské volbě v USA či soudně nařízené opakování prezidentských voleb v Rakousku z důvodu možného zpochybnování sčítání korespondenčních hlasů jsou významným varováním.

Počítání zaslaných hlasů je navíc pomalé, mohou nastat problémy na straně pošty, poštou zasílané hlasy potřebují nějaký dohled a trasování a kdo bude hlasy sčítat, aby tak nenarostla možnost zneužití? Z mnoha těchto důvodů se obrovsky zvýší pravděpodobnost, že bude platnost voleb úspěšně napadena u soudu.

Nezpochybnitelným faktem tak zůstává, že zavedením korespondenční volby přijde český občan o jeden ze základních výdobytků roku 1989, a to o volby svobodné!

Jindřich Rajchl
politik, advokát,
podnikatel a aktivista
proti kovidismu

Umožnění realizace volebního práva korespondenční cestou považují bez nadsázky za otevření pověstné Pandořiny skříňky, po jejímž odemčení už nikdy nebudeme moci považovat volbu jakéhokoliv jednotlivce za svobodnou a tajnou. I když ponecháme zcela stranou veškeré komplikace spojené s technickým řešením této formy projevu vůle, nedokážeme v žádném případě vyloučit možnost ovlivnění provedené volby ze strany členů rodiny, či v horším případě například ošetřujícího personálu v domovech seniorů. Odstrašující příklad prezidentských voleb v USA, kde například v Pennsylvánii zaznamenali obrovský nárůst prvovoličů starších 90 let, budiž nám mementem před přijetím změny, která navždy zpochybní legitimitu bazálního pilíře každého demokratického státu na celém světě – princip svobodné, tajné a nikým neovlivněné volby.

Skutečnost, že každý jeden volič provádí své rozhodnutí samostatně za plentou bez přítomnosti kohokoliv jiného, včetně členů vlastní rodiny, má svůj nenahraditelný význam pro zachování výše uvedených principů. Korespondenční volba naopak požadavek na zachování nenarušení svobodné vůle každého jedince již ze své definice nikdy nemůže naplnit.

Marek Stoniš
šéfredaktor Reflexu

Asi neobjevím Ameriku, když tvrdím, že korespondenční volba nahrává manipulaci s hlasy a spekulacím o účelovosti takového kroku (kdyby byla korespondenční volba, nevyhrál by ve volbách kandidát/strana XX, ale ZZ a ten je přece lepší!) A kdo i tak trvá na korespondenční volbě, necht' se podívá, jak posílání hlasů prostřednictvím korespondence „zamávalo“ výsledky prezidentské volby ve Spojených státech.

Podobné výhrady mám i k elektronickému volebnímu hlasování. Osobní účast ve volební místnosti má prostě nejen svou tradici, ale je přirozenou obranou proti ohýbání většinové volební vůle.

Petr Zimmermann
bývalý hejtman
Plzeňského kraje

Půjdu rovnou k věci. Nejprve modelový příklad. Rodina doma. Před volbami v neděli po obědě nad došlými volebními lístky. „Tak koho budeme volit?“ Táže se sugestivně hlava rodiny. A po krátké diskusi uzavře: „Tedy oranžové, je to jasné“. Polovina lidí u stolu má jiný názor, ale neodvází se odporovat, nebo jim to prostě za konflikt nestojí. „Tak mi v týdnu přineste vyplněné ty Vaše lístky, já už to za vás vyřídím“ uzavře debatu. Asi tak může vypadat korespondenční volba

tam, kde je zavedena. Je jedno zda „pouze“ v zahraničí nebo doma. Ostatně bude-li korespondenční volba zavedena v zahraničí, těžko ji odpírat lidem doma. A hlavou rodiny může být kdokoli s dostatečnou autoritou mezi svými blízkými.

Vzpomínka. Vlekoucí se jednání zastupitelstva koncem devadesátých let. Probíhá dovolba člena městské rady hlavní koaliční strany. Koalice je široká, má pohodlnou většinu. Vše je dohodnuto. Ale ani na dva pokusy se v tajné volbě nedaří kandidáta zvolit. Situace se stává neúnosnou. Vypadá to, že hlasy kandidátovi nedávají jeho vlastní spolustraníci (jak to bývá). Nakonec předseda strany výhrůžně říká: „Takhle to dál nejde. Postavím se před volební stůl a až půjdete za plentu, ukážete mi všichni volební lístky se správným jménem kandidáta“. Jak řekli, tak udělali. Předseda zkontroloval vyplněné lístky. Volební komise sčítá hlasy z urny... a kandidát do třetice nezvolen! Tak funguje tajná volba. Volba osobní, neokorespondenční, za zástěnou. Jedině taková volba je opravdu svobodná a osobní. Těžko vynutitelná, těžko ovlivnitelná, těžko kontrolovatelná, opravdu osobní a opravdu svobodná. A takovou bych ji chtěl mít i nadále.

Miroslav Korecký
vedoucí komentářové
rubriky MF Dnes

Z korespondenční volby nemám strach, nevidím v ní kdovíjaké nebezpečí, ale mám s ní principiální problém. Tedy zdůrazňuji, že je aktuálně řeč o volbě pro české občany žijící či aktuálně pobývajících v zahraničí. Korespondenční volba plošná, tedy i pro běžné tuzemce, by byla na úplně jinou diskusi.

Mnohem erudovanější experti na volební pravidla spatřují problém korespondenční volby pro Čechy v cizině zejména ve dvou aspektech. Za prvé v ohrožení tajnosti volby, za druhé ve zpochybnění samotné podstaty voleb. Ačkoliv i první výtku uznávám,

Předplatné IVK

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, newslettery plus, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 660 Kč.

Studentské předplatné 330 Kč.

predplatne@institutvk.cz

nemyslím, že by korespondenční metoda fakticky vyrobila širší problém nesvobodných, zmanipulovaných voleb. A to přesto, že se v případě zavedení této metody zvýší počet hlasů z ciziny, a tedy logicky i zájem domácích stran na tom, aby je dostaly právě ony.

Za problém naopak považují rozmlžení samotného principu voleb. Uznáme-li fakticky touto metodou, že je přínosné, aby o politické reprezentaci v Česku rozhodovalo co nejvíce lidí, kteří zde dlouhodobě nežijí, posuneme tím volby kamsi do sféry folklórně-rituální. Jenže smyslem voleb nemá být vyjádření nostalgie po staré vlasti, ale prostý výběr správce věcí veřejných. A o něm má rozhodovat ten, kdo v dalším období přímo na své kůži pocítí důsledky své volby.

Ladislava Chateau
spisovatelka

Principem a hlavním účelem voleb je, aby každý oprávněný volič mohl osobně volit, vyjádřit svoji vůli. A tajně, tj. aby tak učinil za *plentou*. Při korespondenční volbě může tak volič učinit podle vlastního scénáře, kdekoliv a v přítomnosti kohokoliv.

Pojem „svobodná volba“ musí být vnímán v kontextu prostředí i okolností, a nelze nevzít v úvahu, že „lidská volba“ bývá (přečasto podrobena manipulaci *par excellence*... Nelze tedy vůbec vyloučit, že volič může klidně *volit* v přítomnosti nějakého povedeného pomocníka, ale i vyděrače, dokonce může svůj „HLAS“ i šikovně zpeněžit, přesněji: p r o d a t! A tak to, co volební akt povznáší, tj. respektování určitého rituálu, osobní účast ve volební

místnosti, hlasovací lístek, úřední obálka a urna, korespondenční volba vulgarizuje. Pokud se stane realitou, bude to důkaz, že hodnověrnost takové volby se už nepovažuje za kritérium. A na místo důvěry ve volební výsledky nastoupí podezření, nejistota, a pocit *politické libovůle* se jen prohloubí.

A jen pro úplnost dodávám, že s korespondenční volbou neudělala dobrou zkušenost ani Francie, která ji zavedla v roce 1946 a zrušila v roce 1975, právě kvůli *fraudes*, podvodům. Ale korespondenční volba ve Francii přece jen platí v omezené podobě, zákon připouští volbu *přes internet*, i volbu *par correspondance, poštou*, tak či onak mohou volit jen ti Francouzi, kteří dlouhodobě žijí v zahraničí, ti, kteří se v době voleb nacházejí na území Francie, tímto způsobem volit nemohou.

Nyní je korespondenční volba, která by každému občanovi umožnila volit buď *přes internet*, nebo *poštou*, předmětem politické diskuze, prezident Emmanuel Macron neříká *ne*, zatímco ministr vnitra Gérald Darmanin vystupuje velice ostře proti jejímu zavedení v celé šíři. Nejraději by korespondenční volbu zrušil úplně.

Petr Macinka
Institut Václava Klause

Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají. Snaha o zavedení korespondenčního hlasování ve volbách je hra s falešnou mincí. A jako každá mince má i tato své dvě strany.

Tou první – líbezně se tvářící – je program prezentovaný občanům jako dárek, jako akt politické spravedlnosti a vyrovnání dluhu vůči „modernímu“ rovnostářství. Po-

litici usilující o „rozšíření demokracie“ na korespondenční (či později nevyhnutelně elektronické) hlasování se obvykle snaží vyvolávat dojem, že „moderní člověk“ je ve stávajícím systému znevýhodněn, neboť mu není umožněno hlasovat dostatečně „moderním“ způsobem. V pokrokové společnosti přece musí mít všichni příležitost uplatnit svůj hlas, i kdyby to mělo být pomocí speciálního pohlednicového lístku odeslaného z dovolené třeba na Tchaj-wanu...

Druhou stranou téže falešné mince je cynická vypočítavost skupiny lidí (vykonávajících politickou moc), kteří si uvědomili, že jejich zájmy se již natolik vzdálily preferencím občanů, že jim hrozí volební neúspěch.

Pokusy vycházet vstříc lepšímu výsledku voleb prostorovou manipulací nejsou ničím novým. Na počátku devatenáctého století se proslavil guvernér amerického státu Massachusetts Elbridge Gerry tím, že těsně před senátními volbami roku 1812 účelově a mimo jakoukoli přirozenost pozměnil hranice volebních obvodů tak, aby zlepšil vyhlídky kandidáta své strany. Karikaturista novin Boston Gazette tehdy překreslil obrázek mapy nově vzniklých obvodů do podoby bájného okřídleného ještěra, kterého pojmenoval Gerrymander (slovní hříčka spojení slova „salamander“ a příjmení zmiňovaného guvernéra). Od té doby se pro tuto známou volební manipulaci vžil název „gerrymandering“.

Dnešní korespondenční volba vlastně jen dále rozvádí tentýž fenomén. K umělému geografickému posouvání hranic obvodů se přidává další, poštovní (případě virtuální) rozměr. Sporných bodů a problémů, které tato změna do společnosti vnese, je velmi mnoho a řadu z nich slušně popsali ostatní respondenti této ankety. Z prostoru mimo stránky Newsletteru IVK bych

NOVINKA

Stát na svém – Jiří Weigl

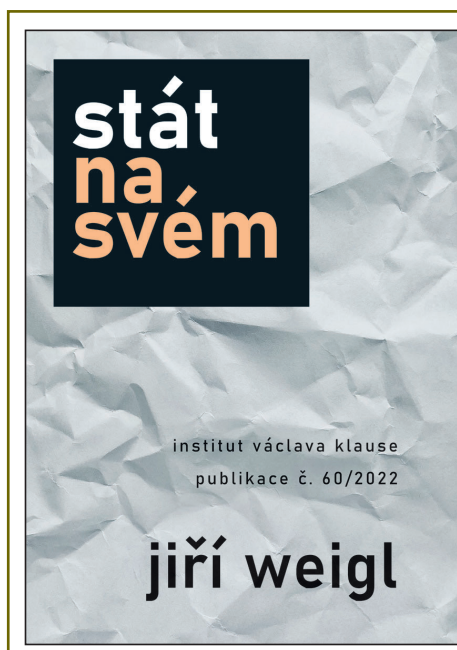
Jiří Weigl touto svou publikací po sedmi letech navazuje na svou předcházející knihu *Bez iluzí o světě kolem nás* (nakl. Fragment, Praha 2014), která pokrývala dlouhé patnáctileté období 1999 až 2014. Dnešní kniha obsahuje jeho texty za posledních šest let. Je to 55 textů – hutných, jasných, myšlenkově bohatých, vypointovaných. Autor v nich jde se svou kůží na trh. Nejsou to ústupky dobovému vkusu, spíše naopak. Jiří Weigl si – bez ohledu na to, odkud fouká vítr – pořád stojí na svém.

Klíčem ke knize je – jak autor sám říká – nejen obsah textů, ale už jejich samotný výběr. Ten odráží hlavní témata dnešní doby – západní „kulturní“ revoluce, Gréta, Brexit, Rusko, Čína, migrační plán Evropské komise, covid a mnohé další.

Stát na svém. Jiří Weigl, Praha, Institut Václava Klause 2022, ISBN 978-80-7542-082-4.

240 stran, brožovaná, 200 Kč

objednávky na: www.institutvk.cz

doporučil připomenout si znovu argumenty, které ve svém komentáři pro Novinky.cz na téma korespondenčního hlasování vnesl poslanec ODS Václav Klaus ml. (Korespondenční sňatek, 30. 5. 2016). Jakkoli byl před šesti lety jeho text spíše glosou k rakouskému „včerejšku“, dnes může dobře posloužit jako důležité varování před českým „zítkem“.

Aleš Juchelka
poslanec Hnutí ANO

Je rozdíl, jestli musím nastudovat, kam mám dojít, pročíst si pár A4 plných jmen za různá uskupení, vzít občanku a dorazit např. do školy, na úřad či jiné oficiální místo, tam se legitimovat, příp. si na místě vyzvednout nové lístky k volbě, zajít za plentu a zcela sám a znovu a svobodně projít pár A4 a po případném zakroužkování vhodit do obálky, zbylé stránky zneškodnit a jít k urně, než si předem třeba během předvolební kampaně za – co já vím – basu piv, stravenky pro děti do fastfoodů, solární panely nebo reklamní předplacené permanentky do místního fitka – před lídrem nějaké z politických stran do jím předem připravené obálky (která ve správných čas pak odejde zadarmo, protože už je ofranovaná) vložit dle návodu zakroužkovanou volbu.

Ale vážně: korespondenční volba není žádoucí. Akt volby by měl být jednoznačně spojen s (alespoň malou) obětí, protože nejde o nic menšího, než o několik let trvající výkon moci v demokratickém státě, za který jsem já svou volbou zodpovědný. Víím, že čím vyšší volební účast, tím zřejmě lépe.

Ale šel bych více za kvalitou než za kvantitou. Bude vážně citelný rozdíl mezi volebním mailem ve tři ráno po sedmi pivech a důkladné debatě se štamgasty než řádně osobně vloženým hlasem do urny v sedm večer při návratu z práce.

Všechny argumenty známe, rizika zneužití, jakési polehčující okolnosti zmiňující debaty o Češích v zahraničí. Neřekl bych nic nového. Ale jde tu o princip, a ne o menší, než o princip demokratický. Chceme moudré voliče, protože volba znamená zodpovědnost. Zodpovědnost bez námahy je ale čistou sublimací hry, v horším případě lhostejnosti. Myslím, že pověstné koblihy by v korespondenčním volebním nesystému zafungovaly jinak, než jak je jim dosud vyčítáno. (Mnohem intenzivněji.) Nevím, zda toto chceme.

Filip Šebesta
Institut Václava Klause

O účelovosti přijímání korespondenční volby, nemožnosti zajistit její tajnost a o pochybném nároku zahraničních *anywheres* takto zjednodušeně volit politiku, která dopadne jen na domácí *somewheres* se zde rozepsala řada autorů. Není potřeba to opakovat. Je zde ale ještě jeden aspekt.

Dnešní technologické možnosti by umožňovaly i volbu stiskem ikony na obrazovce chytrého telefonu. To, že se tak neděje, má svůj důvod. Jedním z podstatných je uchování důvěry v demokratický proces. Ten musí být rozumově přístupný i poslednímu z posledních, musí být pochopitelný a těžko zpochybnitelný. Což současný čistě „analogový“ osobní způsob volby za plentou ve

volební místnosti za přítomnosti volební komise složené ze zástupců kandidujících stran i širší veřejnosti dokonale splňuje. Je to způsob prověřený, funguje a nikdy nečelil významným stížnostem ohledně své důvěryhodnosti. Řada lidí někdy v životě ve volební komisi seděla nebo alespoň někoho, kdo v nich seděl, zná. Stejně tak jako zná nebo si umí představit, kdo jsou ostatní voliči v daném okrsku. Tato dohlédnutelnost a srozumitelnost je významnou hodnotou. S prvkem korespondenční volby nebo jakékoli jiné „smart“ metody se tento původně jasný systém zatemňuje a původní hodnota srozumitelnosti se ztrácí. Významně to může ovlivnit důvěru v demokracii jako takovou.

Proto je zcela na místě se ptát. Zlepší tento zákon naší demokracii? Posílí, nebo oslabí důvěru v demokracii a celý politický systém? Upevní jeho stabilitu, nebo jej ještě více rozkolísá? Budou voliči doma důvěřovat volbě lidí žijících mimo tuto zemi, která třeba zvrátí „domácí“ výsledek? A jak domácí voliči přijmou převrácení výsledku, které přijde od pro ně nesrozumitelné a jen složitě představitelné skupiny voličů kdesi v zahraničí? Kdo tam hlasoval? Jaké má vazby na ČR?

Důvěryhodnost samotného procesu bude nabourána a okno otevřené pro zpochybňování volebních výsledků se bude složitě zavírat. Což nakonec povede k dalšímu oslabení důvěry v demokratický proces a demokracii samotnou. A to je řeč jen o interpretaci a přijetí výsledků, nikoli o možnosti faktické manipulace.

Jde-li navrhovatelům a vládě o českou demokracii, měli by schvalování tohoto zákona minimálně odložit a vyvolat o něm vážně míněnou celonárodní diskusi zohledňující všechny přednesené protiargumenty.

NABÍZÍME

Německý rok 1968 – Aleš Valenta

Zatímco konzervativci interpretují rok 1968 na Západě jako první krok na cestě, která přivedla Západ na práh „měkké“ varianty totalitarismu, názor dnešních západních elit i mnoha společenskovedních intelektuálů v bývalé „východní“ Evropě je právě opačný. Podle jejich soudu rozbili studentští rebelové autoritativní struktury poválečné společnosti ve prospěch vyššího stupně demokracie a osvobodivé plurality. Tyto dva postoje jsou zcela protichůdné, jelikož první z nich klade na první místo svobodu, zatímco druhý upřednostňuje rovnost, resp. permanentní levicovou radikalizaci „liberalismu“.

Studie *Německý rok 1968. Předpoklady, průběh a důsledky kulturní revoluce v SRN* se zevrubně zabývá tímto tématem, které je v českém prostředí – ostatně jako i pojem samotný – stále velmi málo známé a chápané. Přitom se jedná o fenomén, který je základní příčinou nynější fatální degenerace západního liberalismu a těžké krize západní Evropy a Spojených států.

Prodává nakladatelství Leda: www.leda.cz

